

**ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ Γ' ΤΑΞΗΣ
ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΕΝΙΑΙΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΚΥΡΙΑΚΗ 24 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 2016
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ:
ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ
ΓΕΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ**

Η κοινωνία των πολιτών σε δράση

Τα τελευταία χρόνια το φαινόμενο του οργανωμένου εθελοντισμού απέκτησε στον ελληνικό χώρο νέες και πρωτότυπες ποιοτικές και ποσοτικές διαστάσεις που **υπερβαίνουν** τις παλαιές εμπειρίες της παραδοσιακής φιλανθρωπίας. Η οργανωμένη εθελοντική δράση τείνει να καταστεί μια σημαντική συνιστώσα της «κοινωνίας των πολιτών» ή πιο σωστά αποτελεί το πιο ορατό ίσως δείγμα ότι μια «κοινωνία των πολιτών» άξια του ονόματός της, αρχίζει να οικοδομείται στη χώρα μας.

Το ιδιαίτερο χαρακτηριστικό του οργανωμένου εθελοντισμού, που τον καθιστά ένα εξειδικευμένο υποσύστημα της «κοινωνίας των πολιτών», είναι ο αλτρουιστικός προορισμός των αποτελεσμάτων της δραστηριότητάς του και ιδίως ο τρόπος πραγμάτωσής τους, ο οποίος βασίζεται στην εκτέλεση προγραμμάτων εθελοντικής εργασίας.

Τα πεδία παρέμβασης των εθελοντικών οργανώσεων είναι πολλαπλά και διαφορετικά μεταξύ τους, αρκετές δε από τις οργανώσεις αυτές δραστηριοποιούνται ταυτόχρονα σε περισσότερα πεδία. Υπάρχουν, ίσως, «πολλοί» εθελοντισμοί, ο καθένας με τη δική του φυσιογνωμία, ταυτότητα και μέθοδο δράσης, κοινό χαρακτηριστικό όλων όμως είναι η **συνδρομή** τους στην πραγματοποίηση θεμελιωδών δικαιωμάτων των πολιτών (Ελλήνων και αλλοδαπών), τα οποία για διάφορους λόγους, νομικούς ή πραγματικούς, δε βρίσκουν επαρκή ή αποτελεσματική ικανοποίηση ή απαιτούν για την προστασία και την προαγωγή τους την κινητοποίηση των εθελοντικών ενεργειών της κοινωνίας (χαρακτηριστικό παράδειγμα, το δικαίωμα στο περιβάλλον).

Ένα σημαντικό μέρος του εθελοντισμού στον ελληνικό χώρο - αν και αναλογικά μικρότερο εν συγκρίσει προς άλλες ευρωπαϊκές χώρες - δραστηριοποιείται στον τομέα των υπηρεσιών υγείας και κοινωνικής πρόνοιας, με αντικείμενο κυρίως την παροχή κοινωνικών υπηρεσιών σε δοκιμαζόμενα πρόσωπα: ασθενείς και άτομα τρίτης ηλικίας, άτομα με ειδικές ανάγκες, εγκαταλελειμμένα παιδιά, ανήλικοι και οικογένειες σε

δυσκολίες, ανύπαντρες μητέρες, τοξικοεξαρτημένοι, ψυχικά πάσχοντες, χρόνιοι ασθενείς, φυλακισμένοι και πρώην φυλακισμένοι, οροθετικοί και ασθενείς με AIDS, ξένοι μετανάστες, Τσιγγάνοι, αλκοολικοί, άστεγοι, κ.λπ. Αυτή τη μορφή εθελοντισμού, που είναι περισσότερο προσανατολισμένη στην παροχή κοινωνικής **φροντίδας** σε πρόσωπα που βρίσκονται σε κατάσταση ανάγκης, θα μπορούσαμε να τη προσδιορίσουμε με τον όρο «κοινωνικός εθελοντισμός».

Σημαντική ανάπτυξη παρουσιάζει τα τελευταία χρόνια ο «περιβαλλοντικός εθελοντισμός», ο οποίος δραστηριοποιείται στον τομέα της προστασίας του περιβάλλοντος, και ο «εθελοντισμός πολιτικής προστασίας» με αιχμή την πρόληψη και κατάσβεση δασικών πυρκαγιών. Αρκετά διαδεδομένη εμφανίζεται επίσης η παρουσία του «πολιτιστικού εθελοντισμού», με επίκεντρο την παροχή πολιτιστικών υπηρεσιών και τη διάσωση της πολιτιστικής κληρονομιάς, ενώ πιο πρόσφατα, σημαντικό ενδιαφέρον παρατηρείται και για προγράμματα «διεθνούς εθελοντισμού», που προωθούνται από την Ευρωπαϊκή Ένωση στο πλαίσιο των πολιτικών για τους νέους, όπως η «Ευρωπαϊκή Εθελοντική Υπηρεσία», ή από μη κυβερνητικές οργανώσεις **διεθνούς** συνεργασίας και αλληλεγγύης με αντικείμενο την παροχή ανθρωπιστικής, επισιτιστικής και αναπτυξιακής βοήθειας προς τις αναπτυσσόμενες χώρες ή τον άμαχο πληθυσμό εμπόλεμων χωρών.

Σε όλες τις προαναφερόμενες μορφές του - ή και άλλες που δεν εντάσσονται στην ενδεικτική αυτή κατηγοριοποίηση - ο εθελοντισμός έχει ως αντικείμενο την **πραγματοποίηση** θεμελιωδών ανθρωπίνων δικαιωμάτων που κατοχυρώνονται άμεσα ή έμμεσα στο ισχύον Σύνταγμα ή απολαμβάνουν διεθνούς προστασίας στον έναν ή τον άλλον βαθμό. Υπό την έννοια αυτή ο εθελοντισμός θα μπορούσε να χαρακτηριστεί ως μια μορφή «κοινωνικής εγγύησης» των θεμελιωδών δικαιωμάτων, δηλαδή μιας εξωτερικής εγγύησης της νομικής αποτελεσματικότητάς τους, επαφιέμενης στην αυτόνομη πρωτοβουλία των πολιτών.

Από τον ημερήσιο Τύπο, (άρθρο συντομευμένο και διασκευασμένο)

Παρατηρήσεις

A. Να γράψετε την περίληψη του κειμένου σε 100-120 λέξεις.

Μονάδες 25

B1. «Ο Εθελοντισμός θα μπορούσε να χαρακτηριστεί ως μια μορφή “κοινωνικής εγγύησης” των θεμελιωδών δικαιωμάτων».

Αξιοποιώντας την πιο πάνω πρόταση ως θεματική περίοδο, να αναπτύξετε το περιεχόμενό της σε μια παράγραφο 80-100 λέξεων.

Μονάδες 10

B2. Με ποια συλλογιστική πορεία ο συγγραφέας αναπτύσσει τις σκέψεις του στην πέμπτη (4^η) παράγραφο του κειμένου; («Ένα σημαντικό μέρος του εθελοντισμού..... με τον όρο «Κοινωνικός εθελοντισμός»).

Μονάδες 2

B3. Ο συγγραφέας στην 4^η παράγραφο του κειμένου του χρησιμοποιεί ως μέσα πειθούς και τα παραδείγματα. Να τα καταγράψετε και να τα αξιολογήσετε ως προς την πειστικότητά τους.

Μονάδες 3

B4. Το αρχικό κείμενο που σας δόθηκε είναι άρθρο. Να αναφέρετε τρία χαρακτηριστικά του επισημαίνοντάς τα στο κείμενο.

Μονάδες 3

B5. Να αιτολογήσετε τα σημεία της στίξης σε κάθε περίπτωση:

1. «κοινωνίας των πολιτών» (1^η §): τα εισαγωγικά
2. (Ελλήνων και αλλοδαπών) (3^η §): την παρένθεση
3. - ή και άλλες που δεν εντάσσονται στην ενδεικτική αυτή κατηγοριοποίηση - (6^η §) : τη διπλή παύλα

Μονάδες 3

B6. α) Να γράψετε ένα συνώνυμο για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις : υπερβαίνουν, συνδρομή, φροντίδας, διεθνούς, πραγματοποίηση.

β) Να γράψετε ένα αντώνυμο για κάθε μια από τις παρακάτω λέξεις : οργανωμένη, εξειδικευμένο, σημαντική, εμφανίζεται, αυτόνομη.

Μονάδες 10

B7. « Σημαντική ανάπτυξη παρουσιάζει τα τελευταία χρόνια ο «περιβαλλοντικός εθελοντισμός», ο οποίος δραστηριοποιείται στον τομέα της προστασίας του περιβάλλοντος, και ο «εθελοντισμός πολιτικής προστασίας» με αιχμή την πρόληψη και κατάσβεση δασικών πυρκαγιών.» :

Να μετατρέψετε το κάθε είδος σύνταξης στο αντίθετό του.

Μονάδες 4

Γ. «... Δεν θα μπορούσε επιτέλους, τώρα που όλοι γνωρίζουμε τα βάσανα των άλλων και δεν μπορούμε πλέον να επικαλούμαστε την άγνοια ως δικαιολογία, να αναλάβουμε τις ευθύνες μας και να προστρέξουμε για να προσφέρουμε βοήθεια σε όποιον υποφέρει, όπου υπάρχει ανάγκη και σε όποιον την έχει ανάγκη; ...».

Με βάση τους προβληματισμούς που γεννούν τα λόγια του κοινωνιολόγου Ζίγκμουντ Μπάουμαν, καλείσθε να εκφωνήσετε μια ομιλία, ως εκπρόσωπος του Σχολείου σας, στον εκπολιτιστικό σύλλογο της περιοχής σας, αναφερόμενοι στην αξία της αλληλεγγύης και του εθελοντισμού ως υπέρβαση του ατομικισμού, καθώς και στο ρόλο του σχολείου στην καλλιέργεια εθελοντικού πνεύματος στους μαθητές (500-600 λέξεις).

Μονάδες 40

ΣΑΣ ΕΥΧΟΜΑΙ ΚΑΘΕ ΕΠΙΤΥΧΙΑ!

Θα επιβιώσει η Ευρωπαϊκή Ένωση;

Θα επιβιώσει η Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ) το 2016; Το ερώτημα αυτό θα ακουγόταν εντελώς άκαιρο, προκλητικό και ίσως παράλογο ή ενδεχομένως ως έκφραση ευσεβίων πόθων. Κι όμως σήμερα από πλευράς τόσο χωρών-μελών και αναλυτών όσο και θεσμών της ΕΕ (Επιτροπή, Ευρωπαϊκό Συμβούλιο κ.ά.) εκφράζεται η βαθιά ανησυχία για το μέλλον της ΕΕ. Τίτλοι για το «τέλος της Ευρώπης» («The end of Europe») εμφανίζονται συχνά-πυκνά σε σοβαρά ή λιγότερο σοβαρά ευρωπαϊκά έντυπα. Η αβεβαιότητα επομένως για το μέλλον της Ένωσης φαίνεται να επικρατεί. Αλλά «αν μια εβδομάδα είναι πολύ μεγάλος χρόνος στην πολιτική» (Χ. Γουίλσον) για να κάνει κάποιος προβλέψεις, ένας ολόκληρος χρόνος ίσως να φαντάζει αιώνας. Ας δούμε ωστόσο τα δεδομένα που δημιουργούν την αβεβαιότητα και θέτουν το υπαρξιακό ερώτημα της επιβίωσης.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση δημιουργήθηκε, ως γνωστόν, τη δεκαετία του 1950 (ως Ευρωπαϊκή Κοινότητα) από τις έξι ιδρυτικές χώρες (Γαλλία, Γερμανία, Ιταλία, Benelux) με έναν κύριο στόχο: την **επίτευξη** σταθερότητας και τον τερματισμό των αιματηρών πολεμικών συγκρούσεων στη Γηραιά Ήπειρο. Τον βασικό αυτόν στόχο η Ένωση πέτυχε κυρίως με τη συμφιλίωση Γαλλίας - Γερμανίας: ο πόλεμος στον χώρο που καλύπτει η ΕΕ έγινε αδιανόητος. Και ο χώρος αυτός **διευρύνθηκε** εντυπωσιακά. Οι έξι αρχικές χώρες έγιναν 28, ενώ άλλες επτά από τα Δ. Βαλκάνια και την Τουρκία έχουν εγκαινιάσει τη διαδικασία ένταξής τους και, με την εξαίρεση ίσως οριακών περιπτώσεων, όλες οι εναπομένουσες ευρωπαϊκές ή λιγότερο ευρωπαϊκές χώρες θα ήθελαν να ενταχθούν στην Ένωση. Παράλληλα η Ένωση από μια απλή τελωνειακή ένωση μετεξελίσσεται σε πολιτική και νομισματική ένωση (ατελή βεβαίως) με ενιαίο νόμισμα (ευρώ) και ενιαία νομική προσωπικότητα.

Ακόμη η Ένωση έχει **καταλάβει** μια σημαντική θέση στο παγκόσμιο σύστημα. Ενώ αντιπροσωπεύει το 7% μόνο του παγκόσμιου πληθυσμού, κατέχει το 25% περίπου του παγκόσμιου ΑΕΠ* και **δαπανά** το 50% των παγκόσμιων κοινωνικών δαπανών. Έχει τη μεγαλύτερη συμμετοχή στο παγκόσμιο εμπόριο (20% περίπου), είναι ο μεγαλύτερος δωρητής εξωτερικής βοήθειας (0,45% του ΑΕΠ περίπου) και επιπλέον είναι ουσιαστικά ο παγκόσμιος «οικονομικός ρυθμιστής» με τον **καθορισμό** των προτύπων παραγωγής αλλά και μια ισχυρή «παιδευτική δύναμη», με την έννοια ότι «θαυμάζεται» σε αυξημένα ποσοστά από τους «απ' έξω» ενώ αμφισβητείται από τους «από μέσα». Είναι, με άλλα λόγια, μια **ιδιόμορφη** υπερδύναμη, αν και χωρίς συνεκτική κεντρική κυβέρνηση και επαρκή στρατιωτική ισχύ.

Γιατί επομένως η Ένωση βρίσκεται σε υπαρξιακή κρίση επιβίωσης; Θα μπορούσε να υποστηρίξει κάποιος ότι κατά κάποιον τρόπο η Ένωση είναι θύμα της επιτυχίας της. Ο **πρωταρχικός** στόχος της σταθερότητας έχει επιτευχθεί, ενώ επιπλέον η Ένωση είναι ο χώρος με το υψηλότερο επίπεδο ευημερίας, δημοκρατίας και ατομικών δικαιωμάτων, παρά τα προβλήματα που αντιμετωπίζει. Παρά ταύτα, υπάρχουν αναμφισβήτητοι αρκετοί λόγοι που τροφοδοτούν τη σημερινή υπαρξιακή κρίση, όπως η δημογραφική συρρίκνωση (ο πληθυσμός της ΕΕ συνολικά μειώνεται αλλά και - το κυριότερο - γηράσκει), η μετατόπιση οικονομικών δραστηριοτήτων σε Ασία, Κίνα και Ινδία με έντονα ζημιολύγες πολλαπλές οικονομικές συνέπειες, οι

μαζικές ροές προσφύγων/ μεταναστών προς την Ευρώπη και η άνοδος του IS (Ισλαμικού Κράτους), του ισλαμικού φονταμενταλισμού, και βέβαια η αναιμική οικονομική ανάπτυξη, η αυξημένη ανεργία (11% περίπου), οι νέες ανισότητες ως αποτέλεσμα, μεταξύ άλλων, και των πολιτικών λιτότητας των τελευταίων χρόνων. Μέσα σε αυτό το πλαίσιο παρατηρείται άνοδος των ακραίων αντι-ευρωπαϊκών, ευρωσκεπτικιστικών δυνάμεων από τη Γαλλία ως την Πολωνία που ευθέως αμφισβητούν τη χρησιμότητα της Ένωσης και, τέλος, παρατηρείται κρίση νομιμοποίησης που προκύπτει με τον αυξανόμενο αριθμό ευρωπαίων πολιτών που τείνει να θεωρεί την Ένωση μέρος του προβλήματος παρά μέρος της λύσης και ως εκ τούτου να αποστασιοποιείται από αυτήν.

Ως αποτέλεσμα των παραπάνω διατυπώνεται από παντού το ερώτημα αν θα επιβιώσει η Ευρωπαϊκή Ένωση το 2016 αλλά και βεβαίως πέραν αυτού. Η απάντησή μου είναι ότι θα επιβιώσει και πρέπει να επιβιώσει, όχι γιατί αυτό είναι αναπόφευκτο αλλά γιατί άλλο εναλλακτικό πρότυπο οργάνωσης για την Ευρώπη δεν υπάρχει. Χωρίς την ΕΕ η Ευρώπη περιέρχεται στο χάος των εμφύλιων συγκρούσεων. Η ευρωπαϊκή ενοποίηση έχει άλλωστε προχωρήσει ιστορικά μέσα από την επίλυση κρίσεων. Στη συγκεκριμένη περίπτωση η Ένωση επίσης θα ξεπεράσει τις κρίσεις μέσα από πολιτικές, προσαρμογές και δράσεις βαθύτερης ενοποίησης που θα προωθήσουν κυρίως Γαλλία και Γερμανία, χώρες οι οποίες έχουν κάνει μια τεράστια ιστορική επένδυση στο σχέδιο «Ευρωπαϊκή ενοποίηση» και επομένως δεν θα αφήσουν να καταρρεύσει. Αλλά η υπέρβαση της κρίσης δεν θα γίνει με ένα ενοποιητικό big bang, όσο επιθυμητό κι αν είναι. Θα γίνει με σταδιακά βήματα σε ορίζοντα χρόνου. Και η νέα Ένωση που θα προκύψει θα είναι σαφώς διαφορετική. Θα είναι Ένωση «δύο στρωμάτων διαφοροποιημένης ολοκλήρωσης». Μια ομάδα χωρών (κυρίως χώρες ευρωζώνης) θα προχωρήσουν σε βαθύτερη ενοποίηση, κάποιες άλλες θα παραμείνουν πίσω σε χαλαρότερο σχήμα ενοποίησης, ενώ μία ή δύο (π.χ., ΗΒ) δεν αποκλείεται να αποχωρήσουν αλλά κάποιες άλλες θα προστεθούν ως μέλη. Επομένως η κρίση μπορεί να είναι πολύπλευρη και βαθιά, αλλά το αναγγελλόμενο τέλος/θάνατος της Ένωσης ίσως να «είναι κάπως υπερβολικό», όπως θα έλεγε και ο Ο. Γουάιλντ.

*ΑΕΠ: Ακαθάριστο Εθνικό Προϊόν

Ο κ. Παναγιώτης Κ. Ιωακειμίδης είναι ομότιμος καθηγητής του Πανεπιστημίου Αθηνών.

A. Να γράψετε την περίληψη του παραπάνω κειμένου για να την παρουσιάσετε στην τάξη σας. (80-100 λέξεις) (μονάδες 25)

B1 . <<παρατηρείται κρίση νομιμοποίησης που προκύπτει με τον αυξανόμενο αριθμό Ευρωπαίων πολιτών που τείνει να θεωρεί την Ένωση μέρος του προβλήματος παρά μέρος της λύσης και ως εκ τούτου να αποστασιοποιείται από αυτήν>>: να αναπτύξετε το περιεχόμενο του παραπάνω χωρίου του κειμένου σε μία παράγραφο περίπου 100 λέξεων. (μονάδες 10)

B2. A) Να αιτιολογήσετε τη χρήση των παρακάτω σημείων στίξης:

- (Επιτροπή, Ευρωπαϊκό Συμβούλιο κ.ά.)
- (ατελή βεβαίως)
- <<Ευρωπαϊκή ενοποίηση>>
- <<είναι κάπως υπερβολικό>>

- τέλος/ θάνατος (μονάδες 5)

B) Ποιόν τρόπο και ποια μέσα πειθούς χρησιμοποιεί ο συγγραφέας στην τελευταία παράγραφο του κειμένου; (μονάδες 5)

B3. A) Να σχηματίσετε μία πρόταση για κάθε μία από τις παρακάτω λέξεις ή φράσεις του κειμένου: μετεξελίσσεται, αναιμική οικονομική ανάπτυξη, πολιτικών λιτότητας. (μονάδες 3)

B) Να γράψετε ένα συνώνυμο για κάθε μία από τις παρακάτω λέξεις του κειμένου: επίτευξη, διευρύνθηκε, καταλάβει, δαπανά, καθορισμό, ιδιόμορφη, πρωταρχικός (μονάδες 7) (μονάδες 10)

B4. <<Τον βασικό αυτόν στόχο η Ένωση πέτυχε κυρίως με τη συμφιλίωση Γαλλίας-Γερμανίας: ο πόλεμος στον χώρο που καλύπτει η Ευρωπαϊκή Ένωση έγινε αδιανόητος>>.

A) Να προσδιορίσετε το είδος της σύνταξης που χρησιμοποιεί εδώ ο συγγραφέας και να δικαιολογήσετε την επιλογή του. (μονάδες 2)

B) Να τη μετατρέψετε στο άλλο είδος. (μονάδες 3) (μονάδες 5)

Γ. Σε ένα άρθρο σας που πρόκειται να δημοσιευθεί σε εφημερίδα ευρείας κυκλοφορίας να επισημάνετε τις προκλήσεις με τις οποίες θα βρεθεί αντιμέτωπη η ΕΕ τα προσεχή χρόνια, καθώς και τον ρόλο που οφείλει να παίζει η Ένωση για την καταπολέμηση της φτώχειας στα εδάφη της αλλά και στον Τρίτο κόσμο. (500-600 λέξεις) (μονάδες 40)

ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ!!!

Γ' ΤΑΞΗ ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΚΥΡΙΑΚΗ 24 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 2016
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ :
ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΓΕΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ

ΚΕΙΜΕΝΟ:

Κοινωνικοποίηση

Κάθε κοινωνία για να διασφαλίσει την εύρυθμη λειτουργία της χρησιμοποιεί μηχανισμούς που **αποβλέπουν** στην κοινωνικοποίηση των μελών της. Με τον όρο κοινωνικοποίηση εννοούμε τη διαδικασία εκμάθησης όλων εκείνων των κανόνων, στάσεων και συμπεριφορών, που οφείλουν να **αποδεχτούν** τα άτομα, προκειμένου να ενταχθούν ομαλά στα πλαίσια του συνόλου και να ασκήσουν αποτελεσματικά τον κοινωνικό τους ρόλο. Μέσω αυτής της διαδικασίας επιτυγχάνεται η προσαρμογή των ατόμων στα κοινωνικά δεδομένα και η αποδοχή των κοινωνικών όρων που είναι απαραίτητοι για την εξυπηρέτηση των αναγκών του συλλογικού σώματος και την πρόοδο του πολιτισμού.

Οι φορείς κοινωνικοποίησης αναλαμβάνουν το έργο της «μετάγχισης» των κοινωνικά αναγκαίων και αποδεκτών συμπεριφορών στις νεότερες γενεές. Οι φορείς αυτοί μπορεί να είναι θεσμοποιημένοι ή όχι. Στους πρώτους ανήκουν όλοι εκείνοι οι μηχανισμοί ή τα συστήματα που έχουν **παγιωθεί** εθιμικά ή νομικά ως κοινωνικοί θεσμοί. Ειδικότερα, τέτοιοι φορείς κοινωνικοποίησης είναι το κράτος, η εκκλησία, η οικογένεια, το σχολείο. Στους δεύτερους, τους μη θεσμοποιημένους, εντάσσονται οι φορείς εκείνοι ή οι άτυπες ομάδες που αποτελούν διαύλους μεταφοράς παραδόσεων, αξιών, προτύπων κ.λπ. χωρίς ο ρόλος τους να είναι πρώτιστα αυτός. Έτσι στη διαδικασία κοινωνικοποίησης των ατόμων μετέχουν τα μέσα μαζικής ενημέρωσης -σήμερα μάλιστα ασκούν καθοριστική επίδραση στη διάπλαση της προσωπικότητας των νέων - αλλά και οι συντροφιές ομηλικών και γενικότερα το φιλικό περιβάλλον, καθώς και διάφοροι σύλλογοι ή άλλες ομάδες στις οποίες εντάσσονται οι νέοι.

Η κοινωνικοποίηση, όπως ήδη αναφέρθηκε, είναι μια διαδικασία καθοριστικής σημασίας για την αρμονική λειτουργία της κοινωνίας. Όμως συχνά μπορεί να έχει ως αποτέλεσμα τη δημιουργία νοσηρών προσωπικοτήτων και κατ' επέκταση νοσηρών κοινωνικών δομών. Έτσι, από τη μια πλευρά το άτομο ενταγμένο ομαλά στο κοινωνικό σύνολο συνειδητοποιεί την κοινωνική του **υπόσταση**, αισθάνεται αποδεκτό μέλος μιας κοινότητας και εργάζεται για το καλό του συνόλου. Με αυτό τον τρόπο διασφαλίζεται η τάξη και προάγεται ο πολιτισμός. Από την άλλη πλευρά όμως οι κοινωνικές επιταγές συχνά καταπιέζουν τον άνθρωπο, περιστέλλουν την ελευθερία του, παρεμποδίζουν την αβίαστη έκφραση της βουλής και των στοιχείων του ψυχισμού του και κατευθύνουν την ανθρώπινη σκέψη και δράση προς το κοινωνικά ωφέλιμο και όχι το επιθυμητό. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα τη δημιουργία συμπλεγματικών προσωπικοτήτων, που ασφυκτιούν υπό το βάρος των κοινωνικών συμβατικοτήτων και είναι **επιρρεπείς** στην εκδήλωση σοβαρών ψυχικών νόσων. Αυτό βέβαια δε σημαίνει πως θα πρέπει να ανακοπεί η προσπάθεια ομαλής ένταξης των ατόμων στο συλλογικό σώμα. Κάτι τέτοιο θα ισοδυναμούσε με πλήρη διάλυση της κοινωνικής οργάνωσης. Ωστόσο, χρειάζεται να δοθεί μεγαλύτερη έμφαση στον ανθρώπινο παράγοντα, στο βαθμό που η διατήρηση της κοινωνικής συνοχής και η πρόοδος δεν αποτελούν αυτοσκοπό, αλλά τίθενται ή πρέπει να τίθενται στην υπηρεσία του ανθρώπου.

τ

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

A. Να αποδώσετε περιληπτικά το περιεχόμενο του κειμένου σε 100 λέξεις.

Μονάδες 25

B1. «Μέσω αυτής της διαδικασίας επιτυγχάνεται η προσαρμογή των ατόμων στα κοινωνικά δεδομένα και η αποδοχή των κοινωνικών όρων που είναι απαραίτητοι για την εξυπηρέτηση των αναγκών του συλλογικού σώματος και την πρόοδο του πολιτισμού.»

Να αναπτύξετε την παραπάνω θέση σε μια παράγραφο 80-100 λέξεων.

Μονάδες 10

B2. Με ποια συλλογιστική πορεία αναπτύσσει τη σκέψη του ο συγγραφέας στην δεύτερη παράγραφο;

Μονάδες 5

B3. Ποιον τρόπο και ποια μέσα πειθούς χρησιμοποιεί ο συγγραφέας στην τρίτη παράγραφο;

Μονάδες 8

B4. Πώς εξασφαλίζεται η συνοχή του κειμένου;

Μονάδες 5

B5 α. Να γράψετε τα συνώνυμα των παρακάτω λέξεων: αποβλέπουν, αποδεχτούν, παγιωθεί, υπόσταση, επιρρεπείς.

Μονάδες 5

B5 β. «μετάγγισης»: τι εξυπηρετούν τα εισαγωγικά;

Μονάδες 2

Γ. Ορισμένοι υποστηρίζουν ότι η ικανότητα προσαρμογής του ανθρώπου στο κοινωνικό περιβάλλον αποτελεί σημαντικό χάρισμα. Άλλοι πάλι υποστηρίζουν ότι το τίμημα της απόλυτης προσαρμογής είναι μεγάλο. Αναλύστε τις παραπάνω θέσεις και πως η παιδεία μπορεί να συμβάλλει στην καλή προσαρμογή του ατόμου στο κοινωνικό σύνολο. Το κείμενό σας θα δημοσιευτεί στη σχολική εφημερίδα. (500-600 λέξεις)

Μονάδες 40

ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ!